

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 451/2022-42

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Radoslavom Olijášom, PhD, Záhradnícka 36, Bratislava, proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 292/2018 a proti II. výroku rozsudku č. k. 5 Co 292/2018-519 z 22. marca 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 292/2018 a II. výrokom jeho rozsudku č. k. 5 Co 292/2018-519 z 22. marca 2022 **boli porušené** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 5 Co 292/2018-519 z 22. marca 2022 v jeho II. výroku **zrušuje** a vec mu v zrušenom rozsahu **vracia** na ďalšie konanie a rozhodnutie.
3. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadostučinenie **3 000 eur**, ktoré **je** Krajský súd v Bratislave **povinný** zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Krajský súd v Bratislave **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **738,46 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 15. júla 2022 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej

len „ústava“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 292/2018 a jeho rozsudkom č. k. 5 Co 292/2018-519 z 22. marca 2022 (ďalej len „napadnutý rozsudok“). Súčasne navrhuje, aby ústavný súd napadnutý rozsudok zrušil, vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a priznal mu primerané finančné zadost'učinenie a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej s'ťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že s'ťažovateľ sa v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) domáhal na žalovanej [REDACTED]

[REDACTED] (ďalej aj „žalovaná“ alebo spolu aj „žalovaní“), zaplata náhrady škody spôsobenej mu nezákonným rozhodnutím – uznesením o vznesení obvinenia. S'ťažovateľ si tento nárok uplatnil podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu“), a to jednak z titulu zodpovednosti štátu za škodu vzniknutú nezákonným rozhodnutím orgánu štátu (ušlý zárobok v sume 2 419,01 eur, trovy obhajoby v sume 9 657,48 eur, nemajetková ujma v sume 25 000 eur) a jednak z titulu nesprávneho úradného postupu orgánu štátu (zbytočnými priet'ahmi v súdnom konaní, v súvislosti s ktorými si uplatnil náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5 000 eur).

3. Okresný súd rozsudkom z 19. marca 2013 žalobe čiastočne vyhovel (v rozsahu trov obhajoby), vo zvyšnej časti žalobu zamietol a rozhodol o trovách konania. Toto rozhodnutie bolo na základe odvolania strán sporu zrušené uznesením krajského súdu zo 4. októbra 2016 a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. Okresný súd v poradí druhým rozsudkom z 13. júla 2017 žalobe s'ťažovateľa opätovne vyhovel v rozsahu zaplateného honoráru za obhajobu v trestnom konaní a vo zvyšku žalobu zamietol. Súčasne zamietol žalobu voči žalovanej [REDACTED] a rozhodol o trovách konania. I proti tomuto rozhodnutiu sa strany sporu odvolali.

4. Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti týkajúcej sa ušlého zárobku (I. výrok). Vo zvyšných napadnutých častiach tento rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (II. výrok).

5. Ústavný súd ústavnú s'ťažnosť s'ťažovateľa predbežne prerokoval a uznesením č. k. I. ÚS 451/2022 zo 17. augusta 2022 ju prijal na ďalšie konanie v časti namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu a II. výrokom jeho rozsudku č. k. 5 Co 292/2018-519 z 22. marca 2022.

II.

Argumentácia s'ťažovateľa

6. S'ťažovateľ svojou ústavnou s'ťažnosťou atakuje postup krajského súdu, ako aj ním vydaný napadnutý rozsudok. Vzhľadom na procesnú situáciu opísanú v bode 3 tohto uznesenia s'ťažovateľ uvádza, že krajský súd v rozpore s § 390 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) nerozhodol vo veci sám, ale druhýkrát zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Možnou aplikáciou tohto ustanovenia sa pritom v napadnutom rozsudku ani nezaoberal. V uvedenom postupe a rozhodnutí s'ťažovateľ identifikuje porušenie svojich práv, pričom svoj názor opiera aj o judikatúru ústavného súdu v obdobných veciach (I. ÚS 260/2019, II. ÚS 348/2019, I. ÚS 52/2020).

III.

Vyjadrenie krajského súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie krajského súdu:

7. Krajský súd vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti poukázal na to, že rozsah prieskumu odvolacieho súdu bol v každom z odvolacích konaní odlišný. V prvom odvolacom konaní sa posudzovalo výlučne splnenie procesných podmienok na vydanie rozsudku (pasívna legitímácia), pričom krajský súd v dôvodoch rozhodnutia konštatoval vecnú nesprávnosť záveru súdu prvej inštancie zaväzujúceho žalovaných k povinnosti nahradiť sťažovateľovi škodu spoločne a nerozdielne. V rámci druhého kasačného rozhodnutia už krajský súd vykonal meritórny prieskum napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a zaoberal sa vecnými námietkami strán sporu.

8. Krajský súd poukázal aj na princíp dvojinštančnosti konania a na to, že je neprípustné, aby odvolací súd prvýkrát zaujímal stanovisko tak k existencii, ako aj k výške uplatneného nároku, resp. prvýkrát posudzoval podmienky pre jeho priznanie. Takýto stav by vo svojich dôsledkoch znamenal, že hoci by prebehlo prvoinštančné a odvolacie konanie (dodržanie princípu z formálneho hľadiska), v skutočnosti by z materiálneho hľadiska o časti nárokov konal a rozhodol iba odvolací súd a strany by už nemali možnosť podať odvolanie.

9. V súvislosti s namietaným porušením práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy krajský súd uviedol, že rýchlejšiemu prejednaniu veci bránila objektívna nemožnosť realizácie pojednávania v období pandémie COVID-19. Z tohto dôvodu odvolací súd na žiadosť sťažovateľa odročil pojednávania nariadené na 19. máj 2020 a 24. november 2020, a pojednávania nariadené na 22. február 2022 muselo byť odročené pre ochorenie člena senátu.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

10. Zúčastnená osoba, ktorou je [REDAKOVANÉ], v rámci podania doručeného ústavnému súdu 14. septembra 2022 uviedla, že nevyužije svoje právo na vyjadrenie sa k ústavnej sťažnosti.

III.3. Replika sťažovateľa:

11. Sťažovateľ vo svojej replike poukázal na právny názor ústavného súdu, podľa ktorého je § 390 CSP formulovaný kategoricky, a v ňom uloženú povinnosť ukladá odvolaciemu súdu splniť vždy ak sú naplnené predpoklady obsiahnuté v tomto ustanovení, pričom jeho nerešpektovanie zakladá danosť takého procesného excesu, s ktorým v príčinnej súvislosti je porušené základné právo na súdnu ochranu (napr. nálezy sp. zn. II. ÚS 348/2019, I. ÚS 52/2020). Preto podľa názoru sťažovateľa neobstojí argument krajského súdu týkajúci sa odlišnosti rozsahu prieskumu v odvolacích konaniach. Ak bol krajský súd v danej veci toho názoru, že podmienky na aplikáciu § 390 CSP nie sú naplnené, tak ako to prezentuje vo vyjadrení, mal to uviesť v rámci dôvodov napadnutého rozhodnutia.

12. Pokiaľ išlo o argument zachovania dvojinštančnosti civilného sporového konania, aj v tomto ohľade sťažovateľ poukázal na právny názor vyslovený ústavným súdom (I. ÚS 52/2020). Krajský súd mohol kauzu sťažovateľa meritórne rozhodnúť aj za prípadného použitia § 382 až § 385 CSP, pretože celé dokazovanie vykonal súd prvej inštancie a strany sporu nemali žiadne návrhy

na doplnenie dokazovania pred súdom prvej inštancie a v odvolacom konaní žiadne návrhy na vykonanie dokazovania nevzniesli.

13. K tvrdeniu krajského súdu, že jeho postupom nedošlo k porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy, sťažovateľ uviedol, že zrušenie rozsudku okresného súdu odvolacím súdom v rozpore s § 380 CSP má za následok aj porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Pokiaľ išlo o odročenie odvolacích pojednávaní z objektívnych dôvodov, sťažovateľ uviedol, že ak bol krajský súd toho názoru, že rozsudok okresného súdu je potrebné zrušiť, nemusel vôbec nariadiť pojednávanie (§ 385 CSP).

14. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vec prejednal a rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania, pretože na základe obsahu podaní dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

15. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o tom, že krajský súd porušil jeho základné práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy tým, že v zmysle § 390 CSP nerozhodol o odvolaní sám, ale aj v poradí druhé rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v dôsledku čoho nerešpektoval zákonné ustanovenie a spôsobil zbytočné prietahy v konaní.

16. Účelom už vymedzených základných práv je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje, ale k jej odstráneniu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04).

17. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v civilnom spore, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa strana sporu obrátila na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov je *expresis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Tento základný princíp konania je premietnutý do ďalších ustanovení Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku so zohľadnením osobitostí jednotlivých druhov konaní tvoriacich predmet úpravy týchto poriadkov.

18. V nadväznosti na tieto princípy bol do civilného procesného práva zaradený § 390 CSP s cieľom dosiahnutia zvýšenia rýchlosti a efektívnosti súdneho konania a skrátenia celkovej dĺžky súdneho konania (tzv. zásada 1 x a dost'). Dané ustanovenie ukladá odvolaciemu súdu povinnosť, aby sám rozhodol vo veci, ak je naplnená hypotéza tejto normy, teda ak rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo už raz odvolacím súdom zrušené, vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a odvolací súd koná a rozhoduje o odvolaní proti novému rozhodnutiu súdu prvej inštancie.

19. Na toto ustanovenie reaguje aj ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti, keď opomenutie, resp. nerešpektovanie príkazu vyplývajúceho z § 390 CSP, vyhodnocuje nekompromisne ako procesný excés, s ktorým v príčinnej súvislosti konštatuje porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 570/2017, III. ÚS 379/2017, I. ÚS 227/2018, II. ÚS 531/2018, III. ÚS 5/2018 a I. ÚS 218/2019).

20. Aj keď ústavný súd pri formulovaní zásad pre určenie, či konanie trvá (ne)primerane dlho, vychádza zo zložitosti veci, z vlastného správania sťažovateľov a konania a postupu všeobecného súdu, v konkrétnom napadnutom konaní tieto kritériá nepovažoval za významné podrobnejšie hodnotiť, pretože spor, ktorý sa začal na základe žaloby sťažovateľa podanej okresnému súdu 25. novembra 2011, prebieha pred všeobecnými súdmi už takmer 11 rokov a dosiaľ nie je (v zostávajúcich nárokoch) právoplatne skončený. Pokiaľ ide o namietaný postup krajského súdu, tento potreboval na rozhodnutie o opravnom prostriedku sťažovateľa proti prvému rozsudku okresného súdu tri roky a dva mesiace a o odvolaní proti druhému rozhodnutiu súdu prvej inštancie rozhodoval takmer tri roky a štyri mesiace, čo je rozhodne neprimerane dlhý čas. Ako neefektívny a ústavne neakceptovateľný však ústavný súd hodnotí najmä opomenutie, resp. nerešpektovanie príkazu vyplývajúceho z § 390 CSP, aby odvolací súd sám vo veci rozhodol.

21. Ústavný súd už viackrát judikoval, že z dikcie § 390 CSP vyplýva, že toto ustanovenie je formulované kategoricky a v ňom uloženú povinnosť ukladá odvolaciemu súdu splniť vždy, ak sú naplnené predpoklady obsiahnuté v tomto ustanovení. Aj odvolací súd je povinný konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Z hľadiska systematiky Civilného sporového poriadku ide o ustanovenie špeciálne vo vzťahu k ustanoveniam upravujúcim iné spôsoby rozhodovania o podanom odvolaní (vrátane § 389 CSP). Ako už bolo v úvode naznačené, aj zo skoršej rozhodovacej praxe ústavného súdu vyplýva, že pri splnení predpokladov na aplikáciu § 390 CSP je daná zákonná povinnosť odvolacieho súdu postupovať dôsledne podľa tohto ustanovenia bez možnosti akýchkoľvek úvah od tohto ustanovenia sa odkloniť (I. ÚS 227/2018, II. ÚS 531/2018).

22. Krajský súd v prejednávanej veci ignoroval § 390 CSP, keď napriek jeho výslovnému zneniu a bez akéhokoľvek odôvodnenia napadnutým rozsudkom opätovne zrušil v poradí druhý rozsudok okresného súdu a vec vrátil okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie. V dôsledku takéhoto postupu nebol dosiahnutý účel zakotvený v § 390 CSP, ktorým je zrýchlenie konania rozhodnutím v merite veci, ale naopak, priebeh konania pri rozhodovaní o uplatnenom nároku na náhradu škody sa opätovne spomalil. Nezákonným zrušením rozhodnutia súdu prvej inštancie v merite veci tak krajský súd ako súd odvolací zásadne ovplyvnil celkovú dĺžku konania (k tomu napr. III. ÚS 379/2017, I. ÚS 227/2018 či II. ÚS 327/2018).

23. V napadnutom rozsudku odvolací súd ako dôvod opätovného zrušenia rozhodnutia v časti požadovanej náhrady trov obhajoby uviedol, že nemohol verifikovať tvrdenie žalovanej, že jeden z úkonov právnej služby nebol vykonaný advokátom. V časti požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným uznesením o vznesení obvinenia v sume 25 000 eur dôvodil tým, že z vykonaného dokazovania mu vyplynuli zrejmé následky nezákonne vedeného trestného stíhania, ktoré súd prvej inštancie celkom ignoroval s nesprávnym záverom ich údajného nepreukázania. Krajský súd nesúhlasil ani s dôvodom zamietnutia nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5 000 eur za ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom a zbytočnými prietahmi v súdnom konaní, keď na rozdiel od okresného súdu zaujal názor, že civilný súd je

oprávnený prejudiciálne vyriešiť otázku, či v žalobe uvedený postup je nesprávnym úradným postupom.

23.1. V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že pokiaľ sa súd prvej inštancie aj v poradí druhým rozhodnutím, resp. konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, dopustí takých procesných pochybení, ktoré by inak boli dôvodom na zrušenie v poradí druhého rozhodnutia (§ 389 CSP), musí ich odvolací súd sám odstrániť alebo napraviť v odvolacom konaní. To znamená, že je jeho povinnosťou preskúmať splnenie procesných podmienok, napraviť prípadné nedostatky v procesnom postupe, ktorým súd porušil právo strany na spravodlivý proces, či doplniť alebo zopakovať dokazovanie. Na doplnenie alebo zopakovanie dokazovania musí odvolací súd nariadiť odvolacie pojednávanie (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016. s. 1307). Pre vzťah k § 390 CSP teda platí, že odvolací súd musí sám napraviť prípadné chyby, ktorých sa ešte prvoinštančný súd v skutkových zisteniach a úvahách alebo nesprávnosti právneho vyhodnotenia dopustil. Z odôvodnenia rozhodnutí vydaných dosiaľ v danej kauze nevyplýva, že by takúto nápravu krajský súd s použitím zákonných ustanovení (§ 384, 385 či § 382 CSP) vykonal nemohol.

23.2. Aj z dôvodov už uvedených nemôže obstať poukaz krajského súdu v jeho vyjadrení k ústavnej sťažnosti, že rozsah prieskumu odvolacieho súdu bol v každom z odvolacích konaní odlišný, keď navyše toto tvrdenie v rámci obsahu oboch prvoinštančných rozhodnutí a predmetu odvolacích konaní napriek zmene označenia subjektu konajúceho za Slovenskú republiku neobstojí. To, že odvolací súd zrušil prvostupňové rozhodnutie viac menej iba z procesných dôvodov „s tým, že v ďalšom konaní bude potrebné postupom podľa § 129 CSP odstrániť vady žaloby a vec následne meritórne prejednať s tým subjektom konajúcim v mene štátu, ktorého sa vec (ten ktorý uplatnený nárok) týka.“, zaoberajúc sa najmä pasívnou vecnou legitimáciou žalovaných (k tomu uznesenie krajského súdu č. k. 5Co/420/2013 zo 4. októbra 2016), ešte neznamená odlišný prieskum v následnom odvolacom konaní.

24. Pokiaľ krajský súd vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti argumentoval zachovaním zásady dvojinštančnosti konania, ústavný súd uvádza, že táto zásada nie je v Civilnom sporovom poriadku formulovaná ako zásada aplikovaná bez ohľadu na všetky okolnosti veci. Navyše, z ústavnoprávneho hľadiska súdne konanie nie je povinne dvojinštančné s výnimkou vecí trestných, u ktorých táto požiadavka vyplýva z čl. 2 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Ani čl. 6 dohovoru samotné právo na odvolanie na súd vyššej inštancie negarantuje a dvojinštančnosť, ako vyplýva aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Le Compte, Van Leuven a De Meyere proti Belgicku z 23. 6. 1981, Adolf proti Rakúsku z 26. 3. 1982, Feldbrugge proti Holandsku z 29. 5. 1986), nie je všeobecnou zásadou civilného súdneho konania (III. ÚS 152/2017, I. ÚS 50/2020).

25. Argumentáciu krajského súdu uvedenú v jeho vyjadrení by bolo možné pripustiť v situácii, ak by súd prvej inštancie vôbec nerozhodol o časti žaloby (IV. ÚS 536/2018), prípadne v situácii, ak by bol predmetom zrušenia rozsudok pre zmeškanie (IV. ÚS 215/2022). Ak však bol krajský súd toho názoru, že podmienky na aplikáciu § 390 CSP nie sú splnené, mohol a mal sa možnou aplikáciou § 390 CSP zaoberať v odôvodnení napadnutého rozsudku, čo však neurobil. Ani ústavný súd teda nemohol posúdiť (napriek svojej striktnej judikatúre), či argument uvedený (iba) vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti, v zmysle ktorého boli oba odvolacie prieskumy odlišné svojím

rozsahom, je v súlade s ústavnými požiadavkami základného práva na súdnu ochranu, a teda či takýto výklad procesnej normy je alebo nie spôsobilý porušiť sťažovateľom označené práva.

26. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd konštatuje, že rozhodnutie a postup krajského súdu, ktorý nerešpektoval § 390 CSP, predstavuje ústavne neakceptovateľný zásah do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu, pretože koliduje s jeho obsahom v záruke postupu podľa platnej a účinnej procesnej normy. Preto ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy II. výrokom napadnutého rozsudku krajského súdu (bod 1 výroku nálezu).

27. V opätovnom zrušení a vrátení veci okresnému súdu v rozpore s procesným právom ústavný súd vzhliadol aj porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (bod 1 výroku nálezu), keďže zvolený neefektívny postup nesmeroval k nastoleniu účinnej a rýchlej právnej istoty sťažovateľa, ale práve naopak, jej dosiahnutie spomalil.

28. Na tomto základe ústavný súd v súvislosti s návrhom sťažovateľa na zrušenie napadnutého rozsudku a vrátenie veci krajskému súdu dospel k záveru, že pre dosiahnutie nápravy vo veci je nevyhnutné, aby tomuto návrhu vyhovel (bod 2 výroku nálezu). Krajský súd je v ďalšom konaní vo veci podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v tomto náleze, pričom jeho úlohou bude postupovať v ďalšom priebehu odvolacieho konania bez zbytočných prietáhov tak, že vo veci sám rozhodne (§ 390 CSP) a svoje rozhodnutie náležite odôvodní.

V.

Primerané finančné zadost'účinenie

29. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadost'účinenie, ak o to požiadal.

30. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti požiadal o priznanie primeraného finančného zadost'účinenia vo výške 5 000 eur z dôvodov, od ktorých odvodzoval opodstatnenosť svojej ústavnej sťažnosti, pričom poukazoval na celkovú dĺžku konania a z toho vyplývajúci pocit márnosti a nespravodlivosti.

31. Cieľom finančného zadost'účinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádzalo do úvahy priznanie finančného zadost'účinenia. Pri určení finančného zadost'účinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadost'účinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

32. Zohľadňujúc všetky okolnosti posudzovanej veci, a to najmä neefektívny postup krajského súdu v odvolacom konaní (v kontexte celkovej dĺžky konania), ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade je spravodlivé a konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci primerané priznanie finančného zadost'účinenia vo výške 3 000 eur (bod 3 výroku nálezu), a vo zvyšnej časti návrhu sťažovateľa nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

V.
Trovy konania

33. Ústavný súd priznal sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) v celkovej sume 738,46 eur (bod 4 výroku nálezu). Pri výpočte trov právneho zastúpenia vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (§ 11 ods. 3, § 16 ods. 3, § 18 ods. 3 vyhlášky). Základná sadzba odmeny za tri úkony právnej služby uskutočnené v roku 2022 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu, replika sťažovateľa) je 193,50 eur a hodnota režijného paušálu je vo výške 11,63 eur. K tomu bola pripočítaná daň z pridanej hodnoty, ktorej platcom je právny zástupca sťažovateľa.

34. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je krajský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. novembra 2022

Miloš Maďar
predseda senátu